

את הרבים.

ומביאה הגמרא מחלוקת נוספת של אותם האמוראים בביאור פסוק בספר ישעיה [מו יב]

”שמעו אלי אבירי לב הרחוקים מצדקה”
[ישעיה מו יב].

רב ושמזאל, ואמרי לה רבי יוחנן ורבי אלעזר נחלקו בפירושו:

חד אמר, פסוק זה נסוב על צדיקים שהם “אבירי לב”, חזקים בעבודת ה'. ולכן, אף שכל העולם כולו נזונים בצדקה, בצדקתו של הקב"ה ולא בזכות שבידן, הם, הצדיקים, אינם רוצים לקבל צדקה, אלא נזונים בזרוע, בזכות שבידם, ונקראו “רחוקים מצדקה” כי אינם נזקקים לצדקתו של הקב"ה.

וחד אמר, כל העולם כולו נזונים בזכותם של הצדיקים. והם, אפילו בזכות עצמן אין נזונים. שאין להם כדי צרכיהם, ומתפרנסים בקושי. ו”רחוקים מצדקה” היינו מצדקת מעשיהם, ועובדים שלא על מנת לקבל פרס.

כדרב יהודה אמר רב.

דאמר רב יהודה אמר רב: בכל יום ויום בת קול יוצאת מהר הורב ואומרת: כל העולם כולו נזונים בשביל חנינא בני⁽³¹⁾, וחנינא בני, די לו בקב הרובין מערב שבת לערב שבת.⁽³²⁾

וכל האמוראים שפירשו לעיל שהפסוק נסוב על צדיקים, פליגא בכך על דרב יהודה, המפרש שכוונת הפסוק היא לרשעים.

דאמר רב יהודה: מאן “אבירי לב”? — גובאי טפשי. שם של אומה בכבל.

אמר רב יוסף: תדע שכן הוא, דהא לא איגיר גיורא מנייהו. וזוהי ראייה על טפשותם ורשעתם.

אמר רב אשי: בני מתא מחסיא, הגויים הגרים שם, אבירי לב נינהו, היות דקא חזו יקרא דאורייתא תרי זימני בשתא, שהיו רואים את גודל כבוד התורה, כשהיו נאספים שם ישראל פעמיים בשנה, לשמוע את דרשתו של רב אשי, באדר נאספו לשמוע הלכות הפסח, ובאלול הלכות החג. ובכל זאת לא התרשמו מכך,⁽³³⁾ ולא קמגייר גיורא מנייהו.

שנינו במשנה: התן אם רוצה לקרות.

ולא שייך לקרות עליו “מסובלים”, וראה הקדמת אגלי טל.

31. בספר חסידים כתב שזכות זו היתה נחשבת לרבי חנינא כנתינת צדקה לכל העולם, וראה ברוח חיים [אבות א ג] שנחשב לו שכל העולם ניוון מחלקו, ושאר צדקה וגמ"ח אינם כלום נגד צדקה זו, שהיא מתקיימת בכל עת, וראה של"ה ש”בשביל” הוא מלשון “שביל”, דהיינו, שהצדיק הוא כצינור להעברת השפע לרבים.

32. הרמב”ם בפיה”מ [אבות ד ה] הוכיח מכאן שאסור לת”ח להתפרנס מאחרים, שהרי יכל רבי חנינא לבקש שיזונוהו. אולם הכסף משנה [ת”ת ג י] דחה, שרבי חנינא לא רצה ביותר ממה שהיה לו, כי אילו חפץ בכך היו נותנין לו מן השמים, כמבואר בתענית [כה א].

33. כך ביאר רש”י, ותוס’ כתב שהיה עמוד של אש יורד עליהם מן השמים, והם ראו נס זה,